

Förutsättningar för verksamhetsövergång av förskola och grundskola

Vilhelmina Granfalk kommunjurist

Förord

Den styrande koalitionen i Huddinge kommun har i mål och budget 2020 uttryckt att verksamheter som inte drivs med ekonomi i balans ska kunna avvecklas. Kommunen ska aktivt konkurrenspröva verksamheter och verksamhet som bedrivs inom egen regi och inte bär sig ekonomiskt behöver utredas och avvecklas. Barn- och utbildningsförvaltningen har, i verksamhetsplan för 2020, fått i uppdrag att undersöka förutsättningar för verksamhetsövergång.

Mot bakgrund av detta har barn- och utbildningsförvaltningen utsett en arbetsgrupp som, under våren 2020, utrett förutsättningarna för verksamhetsövergång av förskola och grundskola. Gruppen har även fått i uppdrag att klargöra begreppen utmaningsrätt och "kommunal friskola".

Arbetsgruppen har bestått av kommunikatör Hanna Modigh, economicontroller Maria Rindfors Dufva, biträdande verksamhetschef grundskola Lena Ländin, HR-konsult Roger Söderbäck samt kommunjurist Vilhelmina Granfalk. Huvudsaklig författare till rapporten är Vilhelmina Granfalk.

Begränsning

Oaktat att en del av det som anförs ur ett juridiskt perspektiv även kan gälla för regioner anges eventuella lagrumsreferat i rapporten enbart ur ett kommunalt perspektiv.

Innehåll

Förord	2
Begrepp och dess närmare innebörd	4
Utmaningsrätt	4
Avknoppning	4
Överlåtelse av verksamhet	4
Kommunal friskola	5
Gällande rätt	6
Kommunallagen	6
Statsstödsreglerna	6
Förslag till hantering	7
1. Lägga ner en förskola eller grundskola helt	7
2. Förfrågan om överlåtelse till flera fristående aktörer	9
Fria skolvalet – hur det fungerar i praktiken	12
Ekonomiska aspekter vid uthyrning av verksamhetslokaler	12
Om laglighetsprövning	13
Hur laglighetsprövning går till	13
Verkställighet	13
Aspekter att betänka	13
Verksamhetsövergång	14

Begrepp och dess närmare innebörd

Utmaningsrätt

En kommun kan välja att införa så kallad utmaningsrätt. Enligt SKR innebär utmaningen en initiativrätt till en prövning av om en upphandling ska genomföras och syftar till att pröva verksamheter som bedrivs av kommunen, både kostnads- och kvalitetsmässigt. Då skolans verksamhet enligt skollagen (2010:800) inte kan upphandlas eller läggas ut på entreprenad, annat än i vissa specifika fall, exempelvis enstaka kurser på gymnasiet¹, är skolverksamhet inte en verksamhet som är lämplig för utmaningsrätten.

Det kan tilläggas att begreppet utmaningsrätt inte är definierat i lag och att det är upp till varje kommun att använda sig av begreppet utifrån de begränsningar som följer av exempelvis skollagstiftningen.

Avknoppning

I samband med konkurrensutsättning av kommunal verksamhet används ibland begreppet avknoppning. Begreppet har ingen enhetlig definition men vanligen avses ett fall då en kommun skiljer av en del av sin verksamhet till kommunanställda som därefter driver verksamheten vidare i ett fristående företag eller i en annan associationsform. Då en avknoppning förutsätter att kommunen efter avknoppningen, efter att kommunen har skilt sig från verksamheten, köper tjänsten och då skolverksamhet inte kan köpas in i egentlig mening är begreppet inte aktuellt för Huddinge kommun.

Överlåtelse av verksamhet

En kommunalt driven verksamhet kan även överlätas. I rapporten "Från offentligt till privat, en kartläggning av överlåtelser av kommunalt driven verksamhet"², från den statliga myndigheten Statskontoret, tolkas begreppet som att en ägande- eller förfoganderätt överförs från en kommun eller en region till en enskild fysisk eller juridisk person. Tillgångar som överlåts kan vara i form av exempelvis lokaler, inventarier, brukare- eller kundkontakter. Även personal kan räknas som en tillgång, personalen kan dock inte i formell mening överlätas och hanteras i stället i samband med så kallad verksamhetsövergång, mer om detta på sida 16.

I ovan nämnda rapport redovisas en kartläggning av överlåtelser av kommunalt driven verksamhet, däribland skolor. De flesta överlåtelser som har gjorts ägde rum under åren 2007–2008 och många ägde rum i Stockholmsområdet. De överlåtelser som har skett efter 2008 har genomförts i Oskarshamn, Luleå och Bollnäs. Dessa överlåtelser har ägt rum i mindre samhällen, i för- och grundskolor så kallade byskolor. Enligt uppgift har dessa överlåtelser föregåtts av att kommunerna planerat att lägga ned skolorna. Istället för att läggas ned har föräldrakooperativ eller lokala föreningar tagit över verksamheterna.

¹ Se 23 kap. Entreprenad och samverkan, skollagen (2010:800)

² Rapport 2017:24

De överlåtelse som ägde rum i Bollnäs kommun, fyra totalt, skedde enligt uppgifter från Bollnäs kommun³ under åren 2011-2014. Eftersom antalet intressenter att ta över skolorna var få och det inte fanns någon konkurrens gjordes ingen värdering av materiella värden⁴.

Vid de överlåtelse som enligt statskontorets rapport ägde rum 2007–2008 låg ofta endast inventarier till grund för värderingen av de överlåtna verksamheterna. Överlåtelsebeloppen har i dessa fall oftast inte överstigit en miljon kronor. Vid de överlåtelse som har genomförts vid senare tidpunkter har hela verksamheterna värderats i större utsträckning och då även inkluderat immateriella värden. Detta beror enligt författarna till denna rapport sannolikt på de rättsfall som kom under 00-talets slut, framförallt RÅ 2010 ref. 100. Mer om detta på sida 9.

Det kan nämnas att Stockholms stad hösten 2009⁵ ändrade sin policy för värderingar i samband med överlåtelse. Från att endast ha värderat inventarier inkluderades fortsättningsvis även immateriella tillgångar kopplade till verksamheten. Någon närmare precisering av dessa tillgångar har dock Stockholm stad inte gjort. Det kan tilläggas att Stockholm stad inte länge arbetar med denna typ av överlåtelse.

I Huddinge kommun beslöt förskolenämnden oktober 2010 att förskolan Hageby allé i Flemingsberg skulle tas över av fristående aktör. Orsaken var att det saknades en fristående aktör i området och att nämnden ville öka mångfalden av utförare i området samt öka valfriheten för föräldrarna. Efter nämndens beslut annonserade kommunen efter alternativa utförare, fem ansökningar kom in och nämnden beslöt i februari 2011 att godkänna ett av de intresserade företagen att driva förskolan.

Kommunal friskola

I juridisk mening finns kommunala och fristående skolor. I enlighet med kommunallagen och det kommunala självstyret kan kommuner organisera sin skolverksamhet på det sätt som kommunen anser vara lämpligt. Några kommuner, däribland Sollentuna kommun som Rösjöskolan är belägen i, prövade under början av 2000-talet att driva skolverksamhet i form av vad som har benämnts kommunal friskola. Detta begrepp är dock inte definierat i lag och de kommuner som valde att använda begreppet och skolformen har slutat med det, främst på grund av att stöd i lag saknas.

³ Uppgifter från verksamhetscontroller Christina Bratt, Bollnäs kommun, telefonsamtal 20 januari 2020.

⁴ Ibid

⁵ Tillämpningsanvisningar avseende personalövertagande av verksamhet på marknadsmässiga villkor, Stadsledningskontoret Stockholm stad, 2009-09-21

Gällande rätt

Kommunallagen

Enligt 2 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) får kommuner genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget.

Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Statsstödsreglerna

Artikel 107.1 fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt (EUF-fördraget):

”Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.”

Statsstödsreglerna gäller även för kommuner.

Förslag till hantering

De finns i princip två olika alternativ som tillvägagångssätt för kommunen som arbetsgruppen ser det. I anslutning till respektive alternativ redovisas konsekvenserna sett ur olika perspektiv: för barn/elever och personal, ekonomiska och juridiska konsekvenser för kommunen, konsekvenser för andra aktörer, beslutsgång samt tidsperspektiv. Efter redovisade alternativ redogörs för aspekter av betydelse för samtliga två alternativen.

1. Lägga ner en förskola eller grundskola helt

Ett alternativ att hantera en förskola eller grundskola som fungerar dåligt och som uppvisar dålig ekonomi är att lägga ner skolan och att inte genomföra verksamhetsövergång. Fisksätraskolan i Nacka kommun hade under flera år haft ett vikande elevunderlag vilket medförde svårigheter för kommunen att bedriva en effektiv skola med hög kvalitet. Kommunstyrelsen i Nacka kommun beslöt våren 2019 att lägga ner Fisksätraskolan och erbjöd eleverna att byta skola. I ett separat beslut beslöt senare kommunfullmäktige i Nacka kommun att sälja skolfastigheten till en privat aktör på fastighetsmarknaden med avsikten att det privata fastighetsbolaget skulle hyra ut fastigheten till en fristående aktör.

Möjliga konsekvenser för barn och elever

Barnen/eleverna kan inte gå kvar i aktuell skola och erbjuds plats i andra skolor via det fria skolvalet. Då Huddinge kommun i dag har brist på skolplatser inom grundskolan finns en risk att alla elever inte kan få plats på de skolor de väljer när aktuell skola läggs ner. Även om en ny fristående aktör etablerar sig i skolans nuvarande lokaler och även om denna övergång kan ske relativt snabbt behöver sannolikt barnen/eleverna först söka sig till en annan skola innan det är möjligt för barnen/eleverna att börja i den nya fristående aktörens verksamhet.

Möjliga konsekvenser för personal

Skolans personal erbjuds anställning i andra kommunala skolor eftersom den aktuella skolan inte kommer att finnas kvar. På sikt finns möjlighet att söka anställning hos den fristående aktör som eventuellt tar över lokalerna.

Möjliga ekonomiska konsekvenser

Förutsatt det rör sig om en förskola eller grundskola med ekonomiska problem kommer kommunen inte att ha kvar dessa problem. Dock resulterar beslutet i att kommunen behöver hantera en sannolik övertalighet av skolpersonal samtidigt som andra skolor kommer att få fler barn/elever och det ska beredas plats för dessa.

Möjliga juridiska konsekvenser

Ur ett juridiskt perspektiv får det här alternativet sannolikt få konsekvenser.

Möjliga konsekvenser för andra aktörer

Fastighetsägaren kommer sannolikt att vara utan hyresgäst till dess att fastighetsägaren kan hitta en ny hyresgäst. Då skolfastigheter i Huddinge kommun är eftertraktade torde inte lokalerna stå tomma någon längre period.

Beslutsgång

Eftersom frågan om nedläggning av en förskola eller grundskola i Huddinge kommun sannolikt inte kan anses vara av principiell natur, sett till det stora antalet skolor som finns i kommunen, kan beslut om nedläggning fattas av ansvarig nämnd. Eventuellt behöver även beslut fattas om att frånträda lokalerna.

Tidsperspektiv

För att barn/elever och föräldrar ska ges möjlighet att söka sig till nya skolor och för att kommunens övriga skolor ska beredas tid för att se över sin kapacitet bör ett beslut fattas sen höst med planerad nedläggning till sommaren.

2. Förfrågan om överlåtelse till flera fristående aktörer

Ett annat sätt att hantera en förskola eller grundskola som uppvisar långvariga problem och dålig ekonomi är att gå ut med en förfrågan till ett flertal aktörer för att se om någon fristående aktör är intresserad av att överta verksamheten.

Intresserade fristående aktörer måste ges rimlig tid att granska aktuell skola. När övergång kan förväntas ske beror på om det gäller en förskola eller grundskola.

Hur många fristående aktörer som ska kontaktas är svårt att ange med exakthet. För att kretsen inte ska anses vara allt för snäv bör kommunen sannolikt kontakta fler än enbart dem som är etablerade i kommunen. Vidare bör det, innan förfrågan blir publik, finnas ett politiskt beslut om vilka krav kommunen ska ställa på en fristående aktör. En möjlig väg borde kunna vara att annonsera efter intressenter.

De krav kommunen ställer ska inte vara sådana som Skolinspektionen hanterar och antalet krav som kommunen kan ställa upp blir därför få. Även om frågan om övertagande av skolverksamhet inte är att betrakta som upphandling bör kommunen trots det utgå från vad som gäller ur ett upphandlingsperspektiv. I motsats till vad som gäller vid en upphandling kan dock kommunen inte väga kvalitet och ersättning mot varandra. Kommunen bör med anledning av nu sagda anlägga ett likabehandlingsperspektiv vid bedömning av potentiella intressenter och ställa upp objektiva kriterier.

En förutsättning för att bevilja godkännande att bedriva utbildning inom förskola eller skola är att den fristående aktören ska kunna visa på ekonomisk stabilitet⁶. Detta för att minska risken för att aktören inte har möjlighet att fullfölja åtagandet och därigenom skapa osäkerhet för barn/elever och personal. Detta prövas av tillsynsmyndigheten i en så kallad ägar-och ledningsprövning.

Tänkbara krav och urvalskriterier som kommunen skulle kunna ställa upp är:

1. Den fristående aktören ska vara en etablerad aktör på skolmarknaden och ha verksamhet sedan tidigare.
2. Högst betalande fristående aktör. Innan kommunen går ut med en förfrågan bör frågan om kostnad av materiella och immateriella värden redas ut.

Den sista punkten innebär i sig vissa osäkerhetsfaktorer. I RÅ 2010 ref. 100 fastställdes att en kommunal verksamhet som överläts till en privat aktör måste värderas, både materiellt och immateriellt. Någon vägledning för hur denna värdering ska ske lämnar inte domstolen men konstaterar att det totala värdet av verksamheten måste dock i vart fall klart överstiga värdet på inventarierna. Baserat på vad som framkommer av ett annat domstolsbeslut⁷ skulle det vara tänkbart att exempelvis skolans varumärke, kundstock och personalens kompetens ska ges ett värde. Här skulle det även vara möjligt, menar arbetsgruppen, att argumentera för att en skolas dåliga rykte och problem ska vägas in i en sådan bedömning. Även det faktum att samtliga barn/elever och pedagoger/lärare med största sannolikhet inte kommer att följa med till den nya fristående aktören bör vägas in i en värdering. Oavsett vilka exakta parametrar en värdering baseras på ska värderingen göras av en oberoende värderingsman. Detta för att undvika

⁶ 2 kap. 5 § skollagen

⁷ Kammarrätten i Stockholm, mål nr 584-08, försäljningen av Tibble gymnasium i Täby kommun.

spekulationer om otillåtet statsstöd enligt EU:s statsstödsregler och kommunallagens förbud mot otillåtet stöd till enskild⁸.

Det är möjligt att argumentera för att det är tillräckligt att kommunen annonserar efter potentiella intressenter och att de svar kommunen får in utgör en marknadsvärdering. Om antalet intressenter skulle vara få kan det dock vara bra med en oberoende värdering, som i sådant fall kunna utgöra en form av lägstapris.

Kommunen bör vara medveten om att om kommunen överlåter en mindre förskola kan krav ett, om etablerad fristående aktör, få konsekvensen att mindre fristående aktörer, exempelvis föräldrakooperativ, har svårt att konkurrera med större fristående aktörer.

Det ska nämnas att kommunen är tillsynsmyndighet för förskolor och den som prövar ansökningar från företag som önskar bedriva förskoleverksamhet. Vad gäller grundskolor är det Skolinspektionen som prövar ansökningar och är tillsynsmyndighet.

Eventuellt ytterligare krav

Ett krav som utöver de tre ovan nämnda eventuellt är möjligt att ställa på en fristående aktör är att den fristående aktören ska tillämpa närhetsprincipen vid antagning av barn/elever. Enligt skollagen är det den fristående aktören som bestämmer vilka antagnings principer som denne önskar använda sig av. Att kommunen med rättsligt bindande verkan skulle kunna avtala bort detta är juridiskt tveksamt. Däremot skulle det eventuellt kunna vara möjligt att i samband med annonseringen ta med närhetsprincipen som ett kriterium. Hur ett sådant kriterium i sådant fall ska viktas vid en utvärdering av inkomna bud är något som behöver undersökas närmare.

Möjliga konsekvenser för barn och elever

Barnen/eleverna kan gå kvar i skolan med i stort sett samma personal. Syftet med att genomföra överlåtelsen är att barnen/eleverna ska erbjudas en bättre skolgång än den de har idag varför konsekvenserna för barnen/eleverna huvudsakligen torde vara positiva. En möjlighet på sikt är att barnen/elever från andra skolor börjar i den övertagna skolan varför det kan få konsekvenser för kommunens andra skolor vad gäller elevantal. En annan möjlig konsekvens är att ett antal vårdnadshavare inte vill att deras barn ska vara elever i en skola med fristående huvudman. Dessa vårdnadshavare och barn/elever behöver genom det fria skolvalet erbjudas möjlighet till skolgång i kommunens andra skolor.

Möjliga konsekvenser för personal

Skolans personal erbjuds anställning hos den fristående aktören via verksamhetsövergång. De anställda som istället önskar behålla kommunen som sin arbetsgivare erbjuds den möjligheten.

⁸ 2 kap. 8 § kommunallagen och art. 107.1 EUF-föredraget

Möjliga ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna borde för detta alternativ vara mindre jämfört med alternativ nummer ett. Kommunen upphör som huvudman för den aktuella skolan och det ekonomiska ansvaret flyttas över till den fristående aktören.

I samband med överlåtelsen erhåller kommunen sannolikt en ekonomisk ersättning och kommunen kommer inte längre att betala hyra för skollokalerna. Skolpeng kommer att betalas till den fristående aktören för barnen/eleverna boende i kommunen.

Möjliga juridiska konsekvenser

Det finns ett flertal frågor av juridisk karaktär som är kopplade till detta alternativ och där kommunens hantering kan bli föremål för diskussion. Strävar kommunen efter att behandla potentiella fristående aktörer lika samt hanterar beslutsprocessen i enlighet med kommunallagen torde dock sannolikheten för juridiska felaktigheter vara liten.

Möjliga konsekvenser för andra aktörer

Fastighetsägaren har en ny hyresgäst från samma dag som kommunen upphör att vara hyresgäst.

Beslutsgång

Kommunen behöver inledningsvis fatta beslut att kontakta fristående aktörer och att fatta beslut om vilka kriterier som urvalet ska efter. Därefter behöver nämnden fatta beslut om fristående aktör. I samband med detta beslut kan nämnden fatta beslut om nedläggning av aktuell förskola eller skola, något som nämnden formellt sett är tvungen att göra. Antalet förskolor och skolor i kommunen påverkas inte av nedläggning varför beslutet inte är att betrakta som principiellt, därmed behöver fullmäktige inte fatta beslut. Ett beslut av nämnden att överlåta förskolan eller skolan till en viss fristående aktör bör lämpligen förses med förbehållen att den nya fristående aktören blir godkänd av aktuell tillsynsmyndighet och att den nya fristående aktören kan hyra aktuella skollokaler.

Tidsperspektiv

Förskola

I egenskap av tillsynsmyndighet är det Huddinge kommun som granskar och prövar en ansökan om att bedriva förskola. Handläggningstiden, inklusive tiden för beslut, är idag 4-6 månader.

Grundskola

För grundskolans del är tidsperspektivet något svårare att uttala sig om. Kommunen behöver fatta nödvändiga beslut, den fristående aktören behöver tid att undersöka objektet och ansöka hos Skolinspektionen. Handläggningstiden hos Skolinspektionen är cirka 12-24 månader beroende på när under året en ansökan lämnas in.

Fria skolvalet – hur det fungerar i praktiken

Om en skolverksamhet övergår från kommunal till fristående regi är kommunen skyldig att erbjuda kommunal skolplats till de barn/elever som inte önskar skolgång i den fristående skolan. Detta kan påverka närliggande kommunala skolor, även om det är svårt att bedöma i vilken omfattning. Det finns i skollagen inga bestämmelser som ger en elev rätten att fullfölja en utbildning vid en viss skola⁹.

Kommunen kan inte med rättslig verkan garantera eller erbjuda fortsatt rätt till plats för barnen/eleverna på den nya skolan. Vårdnadshavarna till barnen/eleverna måste söka på nytt och det är den nye huvudmannen som bestämmer om intag av barnen/eleverna utifrån de ramar som anges i skollagen.

Ekonomiska aspekter vid uthyrning av verksamhetslokaler

Fristående huvudmän och kommunala huvudmän har rätt till ersättning för inskrivna barn/elever i förskola och grundskola oavsett vilken kommun barnen/eleverna är folkbokförda i. Ersättningen betalas ut i form av ett bidrag från den kommun där barnet/eleven är folkbokförd. Enligt skolförordningens¹⁰ bestämmelser om offentliga bidrag på lika villkor ska bidraget beräknas på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna skolverksamheten. Bidraget, i dagligt tal kallat för skolpeng, består av ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp. Grundbeloppet innefattar ersättning för undervisning/omsorg och pedagogisk verksamhet, läromedel och utrustning/pedagogiskt material, elevvård och hälsovård samt måltider. Utöver detta innefattar grundbeloppet även ersättning för lokalkostnader, vilket till skillnad från de andra kostnaderna särredovisas av kommunen och inkluderar kostnader för hyra, driftkostnader och kapitalkostnader i form av ränta på lån och liknande, exklusive amortering på eventuella lån. Lokalbidraget grundar sig på de kommunala skolornas genomsnittliga lokalkostnader för budgetåret.

Om en fristående aktör tar över en kommunal förskola eller grundskola kommer den fristående aktören att hyra skollokalen av Huddinge samhällsfastigheter, HUSF, och betala marknadshyra för densamma. En fråga som uppstår är om Huddinge kommuns genomsnittliga lokalbidrag täcker den marknadshyra som den fristående aktören kommer att betala.

För att få bild av marknadshyran för våra kommunala förskolor och grundskolor framkom att marknadshyran för en förskolelokal beräknas vara mellan 2000-3000 kr per kvadratmeter BRA- yta. BRA-yta är det samma som bruksarea. För grundskolans lokaler beräknas marknadshyran vara 2000-2500 kr per kvadratmeter BRA-yta. Hyresspannet beror på i vilket skick lokalen är, vilka eventuella tilläggstjänster gällande fastighetsskötsel som ska ingå med mera.

Hur väl Huddinge kommuns genomsnittliga lokalbidrag täcker kostnaden för marknadshyra beror dels på hur många barn/elever som är placerade i förskolan eller grundskolan då beloppet är uträknat per barn/elev. Dels beror det på i vilket

⁹ Följer exempelvis av 10 kap. 30 § skollagen L som gör det möjligt för en kommun att flytta en elev från en skolenhet under vissa förutsättningar.

¹⁰ 14 kap. 1 § skolförordningen (2011:185)

skick lokalen är och eventuella tilläggstjänster hyresgästen förhandlat i marknadshyran. Vid en snabb översikt kan konstateras att vissa förskolor och grundskolors marknadshyror kommer att täckas av det genomsnittliga lokalbidraget medan andra inte gör det.

Om laglighetsprövning

Både beslut att ange kriterier som gälla vid urval av fristående aktör för övertagande av verksamhet och beslut att lägga ner en förskola eller grundskola är beslut som båda sannolikt kan överklagas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Huruvida ett beslut kommer att överklagas eller inte är generellt sett svår att uttala sig om men kommunen bör oavsett vara beredd på risken för juridisk process.

Hur laglighetsprövning går till

Vid en laglighetsprövning är beslutet möjligt att överklaga av kommunens medlemmar under de tre veckor som protokollet, innehållande aktuellt beslut, är anslaget på kommunens anslagstavla. En överklagan skickas in direkt till förvaltningsrätten som har rätt att besluta om huruvida kommunens beslut ska beläggas med så kallad inhibition.

Ett beslut om inhibition innebär att kommunen enligt beslut från domstol inte har rätt att verkställa sitt beslut innan domstolen har fattat beslut i frågan om laglighetsprövning. Om domstolen inte meddelar inhibition är detta generellt sett ett tecken på att domstolen kommer att döma till kommunens fördel.

Verkställighet

Huvudregeln är att ett beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning kan verkställas direkt om det inte finns särskilda skäl som talar emot det¹¹. När kommunen gör sin bedömning om beslutet ska verkställas direkt ska kommunen ta särskild hänsyn till om verkställigheten är möjlig att rätta. Skulle kommunen verkställa ett beslut och domstol senare kommer fram till att kommunens beslut var felaktigt ska kommunen återställa det verkställda beslutet. I vissa fall kan detta vara mer eller mindre praktiskt omöjligt. Inför ett beslut om verkställighet behöver därför kommunen överväga konsekvenserna av att inte verkställa ett beslut jämfört med att verkställa det.

Aspekter att betänka

En process om laglighetsprövning i domstol kan ta lång tid, ibland mer än ett år. Skulle kommunen välja att verkställa beslutet direkt, och inte vänta in en prövning i domstol, kan det leda till att kommunen riskerar en skadeståndsrättslig process gentemot andra aktörer – exempelvis en fristående aktör- för det fall att domstol senare kommer fram till att kommunens beslut har varit i strid mot lag. Kommunen behöver därför göra en avvägning om kommunen föredrar risken med en eventuell skadeståndsrättslig process, framför en lång väntan på en dom från domstol om huruvida kommunens beslut är lagligt eller inte.

¹¹ 13 kap. 14 § kommunallagen

Verksamhetsövergång

När ett företag, eller en kommun, övertar en verksamhet i sin helhet från ett annat företag benämns detta verksamhetsövergång. Om en arbetstagare arbetar inom den verksamhet som övergår från ett bolag till ett annat har den arbetstagaren rätt att följa med till den nya arbetsgivaren. Regeln innebär en rättighet, men inte en skyldighet, för arbetstagaren att följa med. Arbetstagaren kan tacka nej till att följa med, med risken att bli övertalig i företaget där arbetstagaren väljer att stanna. En anställning ska som huvudregel övergå oförändrad till det nya företaget. Detta regleras i lagen om anställningsskydd 6 b §.